

NAP-002-001603 Seat No. _____

B. Com. (Sem. VI) (CBCS) Examination March / April - 2017

Management Accounting - II

Faculty Code: 002

Subject Code: 001603

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : 70]

સૂચના : (1) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવેલ છે.

(2) જવાબના ભાગરૂપે જરૂરી ગણતરી કરવાની છે.

૧ નિધિ લિ.ના તા. ૩૧મી માર્ચ, ૨૦૧૦ અને ૨૦૧૧ના રોજના પાકાં સરવૈયાં ૨૦
 નીચે મુજબ છે:

મૂડી-દેવાં	39-3-90	39-3-99	મિલકત-લેશાં	39-3-90	39-3-99
	₹.	ą .		₹.	₹.
ઈક્વિટી શૅરમૂડી			સ્થિર મિલકતો	9,30,000	9,82,000
દરેક રૂ. ૧૦નો			રોકાણો	૧૫,૦૦૦	૧૨,૦૦૦
ભરપાઈ શૅર	1,00,000	૭૫,૦૦૦	સ્ટૉક	90,000	१५,०००
નફા-નુકસાન ખાતું	90,000	32,000	દેવાદારો	૧૫,૦૦૦	૩૫,૦૦૦
૮%ના ડિબેન્ચર્સ	-	५०,०००	રોકડ/બૅન્ક	१२,०००	७,०००
લેણદારો	૫,૦૦૦	૫૧,૦૦૦	પ્રાથમિક ખર્ચા	۷,000	€,000
કર જોગવાઈ	૧૫,૦૦૦	19,000			
	9,60,000	२,२५,०००		9,60,000	२,२५,०००

વધારાની માહિતી નીચે મુજબ છે :

- (૧) કંપની ધારાની કલમ-૭૭ મુજબ કંપનીએ પોતાની ઈક્વિટી શૅરમૂડીના ૨૫% જેટલી મૂડી ભાવોભાવ બાયબેક કરી છે.
- (૨) વર્ષ દરમિયાન રૂ. ૯,૦૦૦ વચગાળાનું ડિવિડન્ડ ચૂકવ્યું છે.
- (૩) વર્ષ દરમિયાન રૂ. ૧૪,૦૦૦નો આવકવેરો ચૂકવ્યો છે.
- (૪) સ્થિર મિલકતો પર રૂ. ૫,૦૦૦ ઘસારાની જોગવાઈ કરી છે.
- (પ) રૂ. ૫,૦૦૦ની પડતર કિંમતના રોકાણો રૂ. ૧,૦૦૦ના નફાથી વેચ્યા છે અને તે નફા-નુકસાન ખાતે જમા કરેલ છે.

નિધિ લિ.નું વર્ષ ૨૦૧૦-૨૦૧૧ના વર્ષ માટેનું રોકડ પ્રવાહનું પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

પાર્થ લિ.ના ૩૧મી માર્ચ, ૨૦૧૧ અને ૩૧મી માર્ચ, ૨૦૧૨ના રોજના ૨૦
 પાકાં સરવૈયાં નીચે મુજબ છે :

મૂડી-દેવાં	39-3-99	39-3-92	મિલકત-લેશાં	39-3-99	<i>૩૧-૩</i> -૧૨
	₹.	₹.		₹.	₹.
શૅરમૂડી	2,00,000	૨,૫૦,૦૦૦	જમીન - મકાન	२,००,०००	1,60,000
સામાન્ય અનામત	૫૦,૦૦૦	€0,000	યંત્રો	૧,૫૦,૦૦૦	१,६৫,०००
નફા-નુકસાન ખાતું	૩૦,૫૦૦	30,500	સ્ટૉક	1,00,000	9 ४, ०००
બૅન્ક લોન	90,000	-	દેવાદારો	८०,०००	६४,२००
લેણદારો	૧,૫૦,૦૦૦	૧,૩૫,૨૦૦	રોકડ	૫૦૦	€00
કરવેરા જોગવાઈ	30,000	૩૫,૦૦૦	બૅન્ક સિલક	-	۷,000
			પાઘડી	-	૫,૦૦૦
	५,३०,५००	५,१०,८००		५,३०,५००	4,90,600

વધારાની માહિતી : તા. ૩૧-૩-૨૦૧૨ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ -

- (૧) વર્ષ દરમિયાન રૂ. ૨૩,૦૦૦ ડિવિડન્ડ ચૂકવ્યું હતું.
- (૨) એક અન્ય કંપનીની મિલકતો ખરીદી હતી જે સામે રૂ. ૫૦,૦૦૦ના શૅર આપ્યા હતા.

નીચેની મિલકતો ખરીદવામાં આવી હતી :

સ્ટૉક...... રૂ. ૨૦,૦૦૦ યંત્રો...... રૂ. ૨૫,૦૦૦

- (૩) રૂ. ૮,૦૦૦ના નવા યંત્રો ખરીદ્યા હતાં.
- (૪) યંત્રો પર રૂ. ૧૨,૦૦૦ ઘસારો માંડી વાળવામાં આવ્યો હતો. જ્યારે જમીન-મકાન પર રૂ. ૧૦,૦૦૦ ઘસારો માંડી વાળવામાં આવ્યો હતો.
- (પ) વર્ષ દરમિયાન રૂ. ૩૩,૦૦૦ કરવેરાની જોગવાઈ કરવામાં આવી હતી.
- (ह) યંત્રના વેચાણનું નુકસાન રૂ. ૨૦૦ સામાન્ય અનામત ખાતે માંડી વાળવામાં આવ્યું હતું.

પાર્થ લિ.નું વર્ષ ૨૦૧૧-૨૦૧૨ના વર્ષ માટેનું રોકડ પ્રવાહનું પત્રક તૈયાર કરો.

ર હેતલ લિ.ની નીચે આપેલી માહિતી પરથી તા. ૩૧મી જુલાઈ, ૨૦૧૬ના ૨૦
 રોજ પૂરા થતા ચાર માસનું રોકડ અંદાજપત્રક તૈયાર કરો :
 ૧લી એપ્રિલ, ૨૦૧૬ના રોજ રોકડ સિલક રૂ. ૨૫,૦૦૦.

વર્ષ ૨૦૧૬	કુલ વેચાણ	કુલ ખરીદી	મજૂરી	કારખાના	ઑફિસ
માસ	₹.	₹.	ą.	ખર્ચ રૂ.	ખર્ચ રૂ.
ફેબ્રુઆરી	3,00,000	૧,૫૦,૦૦૦	€0,000	૫૦,૦૦૦	૨૫,૦૦૦
માર્ચ	૩,૫૦,૦૦૦	२,००,०००	૭૫,૦૦૦	80,000	80,000
એપ્રિલ	8,00,000	૨,૫૦,૦૦૦	٩,٥٥,٥٥٥	80,000	૫૦,૦૦૦
મે	४,५०,०००	3,00,000	1,10,000	४५,०००	૫૦,૦૦૦
જૂન	૫,૦૦,૦૦૦	3,00,000	૧,૧૨,૫૦૦	€0,000	80,000
જુલાઈ	૫,૫૦,૦૦૦	૩,૨૫,૦૦૦	१,२५,०००	४५,०००	૫૫,૦૦૦

- (૧) કુલ વેચાણમાં ૪૦% રોકડ વેચાણ અને ૬૦% ઉધાર વેચાણ ધારો.
- (૨) કુલ ખરીદીમાં ૨૫% રોકડ ખરીદી અને ૭૫% ઉધાર ખરીદી ધારો.
- (૩) ઉધાર વેચાણના ૪૦% નાણાં બીજા મહિને વસૂલ થાય છે. બાકીના ત્યાર પછીના ત્રીજા મહિનામાં મળે છે.
- (૪) કારખાના ખર્ચમાં દર મહિને રૂ. ૧૦,૦૦૦ ઘસારાનો સમાવેશ થાય છે.
- (૫) લેણદારોને બે માસ બાદ ચૂકવાય છે.
- (ε) મજૂરીનો ચુકવણી ગાળો ૧/૨ માસ, કારખાના ખર્ચનો ૧ માસ અને ઑફિસ ખર્ચનો ચુકવણી ગાળો ૧/૨ માસ છે.
- (૭) જુલાઈ, ૨૦૧૬માં હપતાના રૂ. ૩૦,૦૦૦ ચૂકવવાના છે.
- (૮) જૂન, ૨૦૧૬માં ભાડાની આવક રૂ. ૨૦,૦૦૦ મળવાની છે.

અથવા

- ર દિશા લિ.ની નીચેની વિગતો પરથી ૩૧મી માર્ચ, ૨૦૦૭ના રોજ પૂરા થતા ૨૦ ત્રણ માસ માટે રોકડ અંદાજપત્રક તૈયાર કરો :
 - (૧) તા. ૦૧-૦૧-૦૭ના રોજની રોકડ અને બૅન્ક સિલક રૂ. ૯૦,૦૦૦.

(2)

માસ	કુલ વેચાણ કુલ ખરીદી		મજૂરી	કુલ પરોક્ષ
	₹.	₹.	₹.	ખર્ચ રૂ.
નવેમ્બર, ૨૦૦૬	৫,००,०००	8,20,000	<i>6</i> 0,000	9,20,000
ડિસેમ્બર, ૨૦૦૬	१२,००,०००	€,30,000	૧,૦૫,૦૦૦	૨,૨૫,૦૦૦
જાન્યુઆરી, ૨૦૦૭	92, 6 0,000	७,२०,०००	१,२०,०००	२,४०,०००
ફેબ્રુઆરી, ૨૦૦૭	૧૫,૦૦,૦૦૦	૭,૫૦,૦૦૦	૧,૩૫,૦૦૦	૨,૫૨,૦૦૦
માર્ચ, ૨૦૦૭	१६,५०,०००	७,००,०००	૧,૫૦,૦૦૦	२,७०,०००

- (૩) કુલ વેચાણના ૪૦% રોકડ વેચાણ ધારો.
- (૪) વેચાણના દરેક મહિનામાં ગ્રાહકો પાસેથી ઉધાર વેચાણના ૫% માલ પરત આવે છે.
- (પ) ચોખ્ખા ઉધાર વેચાણના ૫૦% વેચાણ પછીના મહિનામાં અને બાકીના ૫૦% બીજા મહિનામાં વસૂલાત મળે છે.
- () કુલ પરોક્ષ ખર્ચમાં સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા માસિક રૂ. ૩૦,૦૦૦નો સમાવેશ થાય છે, જેની ચુકવણી જે તે માસમાં થાય છે. ચલિત પરોક્ષ ખર્ચની ચુકવણી પછીના મહિનામાં થાય છે.
- (૭) કુલ ખરીદીમાં ૩૦% રોકડ ખરીદી ધારો. લેણદારોને એક માસ પછી ચૂકવવામાં આવે છે.

જૂનું મશીન રૂ. ૨૫,૦૦૦માં જાન્યુઆરી, ૨૦૦૭માં વેચ્યું છે.

- (૮) મજૂરી ચૂકવવાનો સમયગાળો ૧/૪ માસનો છે.
- (૯) જાન્યુઆરી, ૨૦૦૭માં એક નવું યંત્ર રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦માં ખરીદવામાં આવશે, જેની ચુકવણી ખરીદી વખતે ૫૦% જેટલી કરવાની છે અને બાકીની ૨કમ પછીના મહિને ચૂકવવાની છે.
- (૧૦) વર્ષ ૨૦૦૫-૦૬નું બાકી ડિવિડન્ડ રૂ. ૨૦,૦૦૦ ફેબ્રુઆરી, ૨૦૦૭માં ચૂકવવાનું થશે.
- 3 એથિક્સ લિ.ના ૧૦૦૦૦ એકમોના ૧૦૦% ઉત્પાદન શક્તિએ ઉત્પાદનને ૧૫લગતી માહિતી નીચે મુજબ હતી :

વિગત	એકમદીઠ	₹.
માલસામાન ખર્ચ	90	
મજૂરી	૨૫	

ચલિત શિરોપરી ખર્ચ૨૦
સ્થાયી પરોક્ષ ખર્ચ ૧૦
સીધા ચલિત ખર્ચપ
વેચાણ ખર્ચ (૧૦% સ્થાયી)૧૩
વિતરણ ખર્ચ (૨૦% સ્થાયી)૭
વહીવટી ખર્ચ (સ્થાયી)પ
(૧) ૮૦૦૦ અને (૨) ૬૦૦૦ એકમો માટે પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

અથવા

૩ હેલિક્સ લિ.નું વાર્ષિક પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર નીચે મુજબ છે :

૧૫

વિગત	€0%	<i>CO</i> %	900%
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	1,20,000	२,४०,०००	3,00,000
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	2,80,000	3,20,000	8,00,000
કારખાના પરોક્ષ ખર્ચ	1,80,000	9,80,000	9,20,000
વહીવટી પરોક્ષ ખર્ચ	€0,000	90,000	۷٥,०००
વેચાણ વિતરણ પરોક્ષ ખર્ચ	1,00,000	1,18,000	१,३२,०००

હાલમાં કંપની ૫૦% ઉત્પાદન શક્તિએ કાર્ય કરે છે. વર્તમાન ભાવે ઉત્પાદનની વેચાણ કિંમત રૂ. ૬,૪૦,૦૦૦ છે. જો વેચાણ કિંમતમાં ૫% ઘટાડો કરવામાં આવે તો ૭૫% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ કાર્ય કરી શકાશે. જો ૮% ઘટાડો કરવામાં આવે તો ૯૦% ઉત્પાદન ક્ષમતાએ કાર્ય કરી શકાશે.

૫૦%, ૭૫% અને ૯૦% એ પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર તૈયાર કરો.

૪ દેષ્ટિ લિ. રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦ના એક પ્રોજેક્ટમાં રોકાણ કરવા વિચારે છે. **૧૫** વાર્ષિક આવકની ધારણા ઘસારા પછી પણ કરવેરા પહેલાં નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	٩	ર	3	8	૫
વાર્ષિક					
આવક રૂ.	1,00,000	۹,00,000	८०,०००	20,000	80,000

ઘસારો મૂળ કિંમત પર ૨૦% ગણવાનો છે અને કરવેરા ચોખ્ખી આવકના ૫૦% ગણવાના છે. નીચેની પદ્ધતિઓ ધ્યાનમાં લઈ પ્રોજેક્ટનું મૂલ્યાંકન કરો.

- (૧) પરત આપ પદ્ધતિ
- (૨) સરેરાશ રોકાણ વળતરના દરની પદ્ધતિ
- (૩) વટાવેલ રોકડ પ્રવાહ પદ્ધતિ જેમાં મૂડી પડતરનો દર ૧૦% ગણવો.

રૂ. ૧નું વર્તમાન મૂલ્ય ૧૦%ના વટાવ પરિબળે પ્રથમ પાંચ વર્ષ માટે અનુક્રમે નીચે મુજબ છે :

0.606, 0.658, 0.849, 0.863, 0.889.

અથવા

- ૪ (અ) અહેવાલ પ્રેષણના સામાન્ય સિદ્ધાંતો સમજાવો.
 - (બ) અંદાજપત્ર અંકુશ એટલે શું ? તેના ફાયદા જણાવો.

6

ENGLISH VERSION

- **Instructions**: (1) Marks of each question are shown on the right side.
 - (2) Necessary calculations should be done as a part of the answer.
- 1 The Balance Sheet of Nidhi Ltd. as on $31^{\rm st}$ March, 2010 **20** and 2011 are given below :

Liabilities	31-3-10	31-3-11	Assets	31-3-10	31-3-11
	Rs.	Rs.		Rs.	Rs.
Equity share			Fixed Assets	1,30,000	1,48,000
capital (each			Investments	15,000	12,000
share of Rs. 10			Stock	10,000	15,000
paid)	1,00,000	75,000	Debtors	15,000	35,000
P & L A/c.	70,000	32,000	Cash/Bank	12,000	9,000
8% Debentures	-	50,000	Preliminary		
Creditors	5,000	51,000	Exp.	8,000	6,000
Tax provision	15,000	17,000			
	1,90,000	2,25,000		1,90,000	2,25,000

Additional Information are as under:

- (1) As per Section 77 of Companies Act, the company has bought 25% of its equity capital at face value.
- (2) Interim dividend of Rs. 9,000 was paid during the year.
- (3) Income tax of Rs. 14,000 was paid during the year.
- (4) Provision of Rs. 5000 for depreciation on fixed assets was made.

[Contd...

(5) Investments of cost price of Rs. 5,000 were sold with the profit of Rs. 1,000 and profit was credited to Profit and Loss Account.

Prepare the Cash Flow statement of Nidhi Ltd. for the year 2010-2011.

OR

1 The Balance Sheet of Parth Ltd. as on 31st March, 2011 **20** and 2012 are given below:

Liabilities	31-3-11	31-3-12	Assets	31-3-11	31-3-12
	Rs.	Rs.		Rs.	Rs.
Share Capital	2,00,000	2,50,000	Land &		
General Reserve	50,000	60,000	Building	2,00,000	1,90,000
P & L Account	30,500	30,600	Machinery	1,50,000	1,69,000
Bank Loan	70,000	-	Stock	1,00,000	74,000
Creditors	1,50,000	1,35,200	Debtors	80,000	64,200
Tax Provision	30,000	35,000	Cash	500	600
			Bank	-	8,000
			Goodwill	-	5,000
	5,30,500	5,10,800		5,30,500	5,10,800

Additional information are as under:

- (1) Dividend of Rs. 23,000 was paid during the year.
- (2) The company has bought the assets of another company and the shares of Rs. 50,000 were given in exchange.

The following assets were purchased:

(3) The new machinery of Rs. 8,000 was bought.

- (4) The depreciation written off:
 - Machinery Rs. 12,000
 - Land and Building Rs. 10,000
- (5) Tax provision of Rs. 33,000 was made during the year.
- (6) The loss of machinery sold Rs. 200 was written off against General Reserve.

Prepare the Cash Flow Statement of Parth Ltd. for the year 2011-2012.

2 From the following information of Hetal Ltd. prepare the 20 Cash Budget for four months upto 31st July 2016:

Cash and Bank balance as on 1st April 2016 was Rs. 25,000.

Year 2016 Month	Total Sales Rs.	Total Purchase Rs.	Wages Rs.	Factory Exp. Rs.	Office Exp. Rs.
February	3,00,000	1,50,000	60,000	50,000	25,000
March	3,50,000	2,00,000	75,000	40,000	40,000
April	4,00,000	2,50,000	1,00,000	40,000	50,000
May	4,50,000	3,00,000	1,10,000	45,000	50,000
June	5,00,000	3,00,000	1,12,500	60,000	40,000
July	5,50,000	3,25,000	1,25,000	45,000	55,000

- (1) Assume : 40% of total sale are cash sale and 60% are credit sale.
- (2) Assume: 25% of total purchase are cash and 75% are credit purchase.
- (3) 40% of credit sales are realized in the next month and remaining in the third month.

- (4) The depreciation of Rs. 10,000 every month, is included in factory expenses.
- (5) The creditors are to be paid after two months.
- (6) The payment period of wages 1/2 monthFactory expenses 1 month,Office expenses 1/2 month
- (7) The instalment of Rs. 30,000 is due in the month of July, 2016.
- (8) The income of rent Rs. 20,000 is due in the month of June 2016.

OR

- 2 From the following details of Disha Ltd. prepare theCash Budget for three months ending on 31-3-07.
 - (1) Cash and bank balance on 01-01-07 Rs. 90,000

(2)

Month	Total Sale Rs.	Total Purchase Rs.	Labour Rs.	Total overhead Exp. Rs.
November 2006	9,00,000	4,80,000	90,000	1,80,000
December 2006	12,00,000	6,30,000	1,05,000	2,25,000
January 2007	12,60,000	7,20,000	1,20,000	2,40,000
February 2007	15,00,000	7,50,000	1,35,000	2,52,000
March 2007	16,50,000	9,00,000	1,50,000	2,70,000

- (3) Assume: 40% of total sale is cash sale.
- (4) Every month, customers return goods worth 5% of credit sale.
- (5) 50% of Net credit sale is received in the next month of selling while remaining 50% in the second month from selling.
- (6) Total overheads includes Rs. 30,000 fixed monthly overheads which are paid in the same month. Variable overheads are paid in the next month.
- (7) 30% of total purchase is on cash basis. Creditors are paid after one month.
 - An old machine was sold for Rs. 25,000 in January, 2007.
- (8) Payment period for labour is 1/4 month.
- (9) In January 2007, a new machine will be bought for Rs. 2,00,000 and 50% amount is to be paid at the time of delivery. The rest 50% amount will be paid in the next month.
- (10) Outstanding dividend for 2005-06 of Rs. 20,000 will be paid in February 2007.

3 Details of Ethics Ltd. for the production of 10,000 units 15 at 100% production capacity are as under :

Particulars

Rs. per unit

Material 70
Labour25
Variable overheads20
Fixed overheads
Direct Variable Exp5
Selling Exp. (10% fixed)
Distribution Exp. (20% fixed)7
Admn. Exp. (fixed)5
Prepare a Flexible Budget for 8000 units and 6000 units.

OR

3 The annual flexible budget of Helix Ltd. is as under:

Particulars	60%	80%	100%
Direct Material	1,80,000	2,40,000	3,00,000
Direct Wages	2,40,000	3,20,000	4,00,000
Factory Overhead Exp.	1,40,000	1,60,000	1,80,000
Office Overhead Exp.	60,000	70,000	80,000
Sales and Distribution			
Overhead Exp.	1,00,000	1,16,000	1,32,000

15

The company is presently working at 50% capacity. The sale volume of production at current price is Rs. 6,40,000. If the selling price is reduced by 5%, the capacity can be utilized upto 75%, if it is reduced by 8%, the capacity can be utilized upto 90%.

Prepare a Flexible Budget for 50%, 75% and 90% capacity.

4 Drashti Ltd. is considering to invest Rs. 2,00,000 in a 15 project estimate for annual earnings after depreciation but before tax is as under:

Year	1	2	3	4	5
Annual Earnings					
Rs.	1,00,000	1,00,000	80,000	80,000	40,000

Depreciation is to be calculated at 20% on original cost. Taxes are to be calculated at 50% of net income.

Evaluate the project according to the following methods:

- (1) Pay Back Method
- (2) Rate of Return on average investment method
- (3) Discounted Cash Flow Method in which cost of capital is to be considered 10 per cent.

Present value of Re. 1 at the discount rate of 10% for the first five years respectively are given below: 0.909, 0.826, 0.751, 0.683 and 0.621.

 \mathbf{OR}

- 4 (a) Discuss the general principles of Reporting. 8
 - (b) What is Budgetary Control? State its advantages. 7